EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 18.3.2024.
COM(2024) 160 final

ANNEX 2

PRILOG

Prijedlogu
ODLUKE VIJEĆA

o potpisivanju, u ime Unije, Sporazuma između Europske unije i Republike Srbije o operativnim aktivnostima koje Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu provodi u Republici Srbiji

Sporazum između Europske unije i Republike Srbije o operativnim aktivnostima koje Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu provodi u Republici Srbiji

EUROPSKA UNIJA

i REPUBLIKA SRBIJA,

dalje u tekstu pojedinačno „stranka” ili skupno „stranke”,

BUDUĆI DA se može dogoditi da Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu („Agencija”) koordinira operativnu suradnju između država članica Europske unije i Republike Srbije, među ostalim na državnom području Republike Srbije,

BUDUĆI DA bi trebalo uspostaviti pravni okvir u obliku sporazuma o statusu za situacije u kojima će članovi tima koje rasporedi Agencija imati izvršne ovlasti na državnom području Republike Srbije,

BUDUĆI DA se sporazumom o statusu može predvidjeti da Agencija uspostavi područne urede na državnom području Republike Srbije kako bi se olakšala i poboljšala koordinacija operativnih aktivnosti te osiguralo djelotvorno upravljanje ljudskim i tehničkim resursima Agencije,

UZIMAJUĆI U OBZIR visoku razinu zaštite osobnih podataka u Republici Srbiji i Europskoj uniji, i

UZIMAJUĆI U OBZIR da je Republika Srbija ratificirala Konvenciju br. 108 Vijeća Europe od 28. siječnja 1981. o zaštiti pojedinaca u vezi s automatskom obradom osobnih podataka te njezin Dodatni protokol,

IMAJUĆI NA UMU da su poštovanje ljudskih prava i demokratska načela temeljna načela koja uređuju suradnju između stranaka,

UZIMAJUĆI U OBZIR da je Republika Srbija ratificirala Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda od 4. studenog 1950., a u njoj navedena prava odgovaraju onima iz Povelje Europske unije o temeljnim pravima,

UZIMAJUĆI U OBZIR da bi u svim operativnim aktivnostima Agencije na državnom području Republike Srbije trebalo u potpunosti poštovati temeljna prava i međunarodne sporazume čije su stranke Europska unija, njezine države članice i/ili Republika Srbija,

UZIMAJUĆI U OBZIR da su sve osobe koje sudjeluju u operativnoj aktivnosti obvezne poštovati nacionalno zakonodavstvo Republike Srbije, kao i relevantno međunarodno pravo i pravo Unije,

UZIMAJUĆI U OBZIR da su sve osobe koje sudjeluju u operativnoj aktivnosti dužne održavati najviše standarde integriteta, etičnog ponašanja i profesionalnosti, poštovati temeljna prava i ispunjavati obveze koje su im nametnute odredbama operativnog plana i kodeksa ponašanja Agencije,

ODLUČILE SU SKLOPITI OVAJ SPORAZUM:

Članak 1.
Područje primjene

1. Ovim Sporazumom uređuju se svi aspekti potrebni za raspoređivanje timova za upravljanje granicama iz stalnih snaga europske granične i obalne straže u Republiku Srbiju u vezi s kojima članovi tima mogu izvršavati izvršne ovlasti.

2. Raspoređivanje iz stavka 1. može se odvijati na državnom području Republike Srbije.

3. Ovaj Sporazum obuhvaća Republiku Srbiju. Ovaj Sporazum ne obuhvaća Kosovo*.

Članak 2.
Definicije

Za potrebe ovog Sporazuma primjenjuju se sljedeće definicije:

(1) „operativna aktivnost" znači zajednička operacija ili brza intervencija na granicama;

(2) „Agencija" znači Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu osnovana Uredbom (EU) 2019/1896 Europskog Parlamenta i Vijeća [1] ili bilo kojom njezinom izmjenom;

(3) „nadzor državne granice" znači aktivnost koja se provodi na granici u skladu s ovim Sporazumom i za potrebe ovog Sporazuma, isključivo kao odgovor na

[1] Uredba (EU) 2019/1896 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2019. o europskoj graničnoj i obalnoj straži i stavljanju izvan snage uredaba (EU) br. 1052/2013 i (EU) 2016/1624 (SL L 295, 14.11.2019., str. 1.).

* Ovim se nazivom ne dovode u pitanje stajališta o statusu te je on u skladu s RVSUN-om 1244/1999 i mišljenjem Međunarodnog suda o proglašenju neovisnosti Kosova.

pokušaj ili čin prelaska granice, neovisno o svim drugim okolnostima, a sastoji se od granične kontrole i zaštite državne granice;

(4) „timovi za upravljanje granicama” znači timovi sastavljeni od stalnih snaga europske granične i obalne straže namijenjeni raspoređivanju tijekom zajedničkih operacija i brzih intervencija na vanjskim granicama u državama članicama i trećim zemljama;

(5) „savjetodavni forum” znači savjetodavno tijelo koje je Agencija osnovala u skladu s člankom 108. Uredbe (EU) 2019/1896;

(6) „stalne snage europske granične i obalne straže” znači stalne snage europske granične i obalne straže iz članka 54. Uredbe (EU) 2019/1896;

(7) „EUROSUR” znači okvir za razmjenu informacija i suradnju između država članica i Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu;

(8) „promatrač za temeljna prava” znači promatrač za temeljna prava iz članka 110. Uredbe (EU) 2019/1896;

(9) „matična država članica” znači država članica iz koje je član osoblja raspoređen ili upućen u stalne snage europske granične i obalne straže;

(10) „incident” znači situacija koja se odnosi na nezakonito useljavanje, prekogranični kriminal ili ugrozu života migranata na vanjskim granicama Europske unije ili Republike Srbije, duž njih ili u njihovoj blizini;

(11) „zajednička operacija” znači djelovanje koje koordinira ili organizira Agencija kako bi pružila potporu nacionalnim tijelima Republike Srbije koja su nadležna za nadzor državne granice radi suočavanja s izazovima kao što su nezakonite migracije, sadašnje ili buduće prijetnje na granicama Republike Srbije ili prekogranični kriminal, ili radi pružanja veće tehničke i operativne pomoći za nadzor tih granica;

(12) „član tima” znači pripadnik stalnih snaga europske granične i obalne straže raspoređen u okviru tima za upravljanje granicama za sudjelovanje u operativnoj aktivnosti;

(13) „država članica” znači država članica Europske unije;

(14) „operativno područje” znači geografsko područje na kojem će se odvijati operativna aktivnost;

(15) „država članica sudionica” znači država članica koja sudjeluje u operativnoj aktivnosti osiguravanjem tehničke opreme ili osoblja stalnih snaga europske granične i obalne straže;

(16) „osobni podaci” znači svi podaci koji se odnose na pojedinca čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi („ispitanik”); pojedinac čiji se identitet može utvrditi jest osoba koja se može izravno ili neizravno identificirati, osobito uz pomoć

identifikatora kao što su ime, identifikacijski broj, podaci o lokaciji ili mrežni identifikator ili uz pomoć jednog ili više čimbenika svojstvenih za fizički, fiziološki, genetski, mentalni, ekonomski, kulturni ili socijalni identitet tog pojedinca;

(17) „brza intervencija na granicama" znači djelovanje usmjereno na odgovaranje na situaciju posebnog i nerazmjernog izazova na granicama Republike Srbije raspoređivanjem timova za upravljanje granicama na državno područje Republike Srbije u ograničenom razdoblju kako bi se proveo nadzor državne granice zajedno s nacionalnim tijelima Republike Srbije koja su nadležna za nadzor državne granice;

(18) „statutarno osoblje" znači osoblje koje zapošljava Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu u skladu s Pravilnikom o osoblju za dužnosnike Europske unije i Uvjetima zaposlenja ostalih službenika Europske unije utvrđenima Uredbom Vijeća (EEZ, Euratom, EZUČ) br. 259/68[2].

Članak 3.

Pokretanje operativnih aktivnosti

1. Operativna aktivnost na temelju ovog Sporazuma pokreće se pisanom odlukom izvršnog direktora Agencije („izvršni direktor") na pisani zahtjev nadležnih tijela Republike Srbije. Takav zahtjev uključuje opis stanja, moguće ciljeve i predviđene potrebe te potrebne profile osoblja, uključujući, ovisno o slučaju, osoblje koje ima izvršne ovlasti.

2. Ako smatra da bi zatražena operativna aktivnost vjerojatno uključivala ili dovela do ozbiljnih i/ili učestalih kršenja temeljnih prava ili obveza međunarodne zaštite, izvršni direktor ne pokreće operativnu aktivnost.

3. Ako nakon primitka zahtjeva iz stavka 1. izvršni direktor Agencije smatra da su potrebne dodatne informacije kako bi odlučio hoće li pokrenuti operativnu aktivnost, može zatražiti dodatne informacije ili ovlastiti stručnjake Agencije da otputuju u Republiku Srbiju i procijene tamošnje stanje. Republika Srbija treba olakšati takvo putovanje.

4. Izvršni direktor odlučuje da neće pokrenuti operativnu aktivnost ako smatra da postoji opravdani razlog za njezinu suspenziju ili prekid na temelju članka 18.

[2] SL EU L 56, 4.3.1968., str. 1.

Članak 4.

Operativni plan

1. Agencija i Republika Srbija dogovaraju operativni plan za svaku operativnu aktivnost u skladu s člancima 38. i 74. Uredbe (EU) 2019/1896. Operativni plan obvezujući je za Agenciju, Republiku Srbiju i države članice sudionice.

2. U operativnom planu detaljno se utvrđuju organizacijski i postupovni aspekti operativne aktivnosti, uključujući:
   (a) opis stanja, uz način djelovanja i ciljeve raspoređivanja, uključujući operativni cilj;
   (b) procjenu očekivanog trajanja operativne aktivnosti potrebnog za postizanje njezinih ciljeva;
   (c) operativno područje;
   (d) opis zadaća, uključujući one koje zahtijevaju izvršne ovlasti, odgovornosti, uključujući one u vezi s poštovanjem temeljnih prava i zahtjeva u vezi sa zaštitom podataka, te posebnih uputa za timove, uključujući dopušteni uvid u baze podataka i dopušteno službeno oružje, streljivo i opremu u Republici Srbiji;
   (e) sastav tima za upravljanje granicama i raspoređivanje drugog relevantnog osoblja/prisutnost drugih članova statutarnog osoblja Agencije, uključujući promatrače za temeljna prava;
   (f) odredbe o zapovijedanju i nadzoru, uključujući imena i činove službenika graničnog nadzora ili drugog odgovarajućeg osoblja Republike Srbije koji su nadležni za suradnju s članovima tima i Agencijom, posebno imena i činove onih službenika graničnog nadzora ili drugog odgovarajućeg osoblja koji zapovijedaju za vrijeme raspoređivanja, te položaj članova tima u zapovjednom lancu;
   (g) tehničku opremu koja se raspoređuje tijekom operativne aktivnosti, uključujući posebne zahtjeve kao što su uvjeti upotrebe, traženo osoblje, prijevoz i druga logistika te financijske odredbe;
   (h) detaljne odredbe o trenutnom izvješćivanju upravnog odbora i odgovarajućih tijela država članica sudionica i Republike Srbije, koje provodi Agencija, o svakom incidentu do kojeg je došlo za vrijeme operativne aktivnosti provedene na temelju ovog Sporazuma;
   (i) plan izvješćivanja i evaluacije koji sadržava mjerila za izvješće o evaluaciji, među ostalim u pogledu zaštite temeljnih prava, i konačni datum za podnošenje završnog izvješća o evaluaciji;

(j) uvjete suradnje s tijelima, uredima i drugim agencijama Unije osim Agencije, ostalim trećim zemljama ili međunarodnim organizacijama;

(k) opće upute o tome kako osigurati zaštitu temeljnih prava za vrijeme operativne aktivnosti, uključujući zaštitu osobnih podataka i obveze koje proizlaze iz primjenjivih međunarodnih instrumenata o ljudskim pravima;

(l) postupke kojima se osobe kojima je potrebna međunarodna zaštita, žrtve trgovine ljudima, maloljetnici bez pratnje i druge osobe u ranjivom položaju upućuju nadležnim nacionalnim tijelima koja im mogu pružiti prikladnu pomoć;

(m) postupke za uspostavu mehanizma zaprimanja i prijenosa Agenciji i Republici Srbiji pritužbi (uključujući one koje se podnesu na temelju članka 8. stavka 5. ovog Sporazuma) protiv bilo koje osobe koja sudjeluje u operativnoj aktivnosti, uključujući službenike graničnog nadzora ili drugo relevantno osoblje Republike Srbije i članove timova, u vezi s navodnim kršenjima temeljnih prava u okviru njihova sudjelovanja u operativnoj aktivnosti Agencije;

(n) logističku organizaciju, uključujući informacije o uvjetima rada i okruženju područja na kojima se odvija operativna aktivnost; i

(o) odredbe koje se odnose na područni ured, kako je uspostavljen u skladu s člankom 6.

3. Operativni plan i sve njegove izmjene podliježu suglasnosti Agencije, Republike Srbije i država članica koje graniče s Republikom Srbijom, nakon savjetovanja s državama članicama sudionicama.

4. Razmjena informacija i operativna suradnja za potrebe EUROSUR-a odvijaju se u skladu s pravilima za uspostavu i dijeljenje posebnih slika stanja koje se utvrđuju u operativnom planu za predmetnu operativnu aktivnost.

5. Evaluaciju operativne aktivnosti u skladu sa stavkom 2. točkom (i) zajedno provode Republika Srbija i Agencija.

6. Uvjeti suradnje s tijelima, uredima i agencijama Europske unije u skladu sa stavkom 2. točkom (k) provode se u skladu s njihovim odgovarajućim mandatima i raspoloživim resursima.

Članak 5.

Izvješćivanje o incidentima

I Agencija i Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Srbije imaju mehanizam za izvješćivanje kako bi se omogućilo pravodobno izvješćivanje o svakom incidentu

koji nastane za vrijeme operativne aktivnosti provedene na temelju ovog Sporazuma.

Agencija i Republika Srbija međusobno si pomažu u provedbi svih potrebnih istraga incidenta prijavljenog putem tog mehanizma, na primjer u identifikaciji svjedoka i prikupljanju i iznošenju dokaza, uključujući zahtjeve za dobivanje i, prema potrebi, predaju predmeta povezanih s prijavljenim incidentom. Predaja takvih predmeta može podlijegati njihovu vraćanju pod uvjetima koje utvrdi nadležno tijelo koje ih dostavi. Pomoć koja se pruža na temelju ovog članka u skladu je s relevantnim međunarodnim pravom, pravom Europske unije i nacionalnim pravom.

Članak 6.
Područni uredi

1. Agencija može uspostaviti područne urede na državnom području Republike Srbije kako bi se olakšala i poboljšala koordinacija operativnih aktivnosti i osiguralo djelotvorno upravljanje ljudskim i tehničkim resursima Agencije. Lokaciju područnog ureda utvrđuje Agencija uz savjetovanje s nadležnim tijelima Republike Srbije.

2. Područni uredi uspostavljaju se u skladu s operativnim potrebama i ostaju operativni u razdoblju u kojem su potrebni Agenciji za provedbu operativnih aktivnosti u Republici Srbiji i susjednoj regiji. Podložno suglasnosti Republike Srbije Agencija može produljiti to razdoblje.

3. Svakim područnim uredom upravlja predstavnik Agencije, kojeg izvršni direktor imenuje voditeljem područnog ureda i koji nadzire cjelokupni rad ureda.

4. Područni uredi prema potrebi izvršavaju sljedeće zadaće:

   (a) pružaju operativnu i logističku potporu te osiguravaju koordinaciju aktivnosti Agencije u dotičnim operativnim područjima;

   (b) pružaju operativnu potporu Republici Srbiji na predmetnim operativnim područjima;

   (c) prate aktivnosti timova i podnose redovita izvješća sjedištu Agencije;

   (d) surađuju s Republikom Srbijom u pogledu svih pitanja povezanih s praktičnom provedbom operativnih aktivnosti koje Agencija organizira u Republici Srbiji, uključujući sva dodatna pitanja koja su mogla nastati za vrijeme tih aktivnosti;

   (e) podupiru koordinatora u njegovoj suradnji s Republikom Srbijom na svim pitanjima povezanima s njihovim doprinosom operativnim aktivnostima

koje organizira Agencija te se, prema potrebi, povezuju sa sjedištem Agencije;

(f) podupiru koordinatora i promatrače za temeljna prava kojima je dodijeljeno praćenje operativne aktivnosti u olakšavanju, prema potrebi, koordinacije i komunikacije među timovima Agencije i relevantnim tijelima Republike Srbije, te svih relevantnih zadaća;

(g) organiziraju logističku potporu povezanu s raspoređivanjem članova tima te raspoređivanjem i upotrebom tehničke opreme;

(h) pružaju svu ostalu logističku potporu na operativnom području za koje je nadležan predmetni područni ured radi olakšavanja neometane provedbe operativnih aktivnosti koje organizira Agencija;

(i) osiguravaju djelotvorno upravljanje vlastitom opremom Agencije u područjima obuhvaćenima njezinim aktivnostima, uključujući moguću registraciju i dugoročno održavanje te opreme te svu potrebnu logističku potporu; i

(j) pružaju potporu ostalom osoblju i/ili aktivnostima Agencije u Republici Srbiji kako dogovore Agencija i Republika Srbija.

5. Agencija i Republika Srbija osiguravaju najbolje moguće uvjete za izvršavanje zadaća dodijeljenih područnim uredima.

6. Republika Srbija pruža pomoć Agenciji kako bi se osigurao operativni kapacitet područnog ureda.

7. Agencija i relevantna tijela Republike Srbije zasebno će dogovoriti dodatne pojedinosti o radu područnih ureda.

Članak 7.

Koordinator

1. Ne dovodeći u pitanje ulogu područnih ureda kako je opisana u članku 6., izvršni direktor imenuje jednog ili više stručnjaka iz statutarnog osoblja koji se raspoređuju kao koordinatori za svaku operativnu aktivnost. Izvršni direktor o imenovanju obavješćuje Republiku Srbiju.

2. Uloga je koordinatora da:

(a) djeluje kao poveznica između Agencije, Republike Srbije i članova timova te u ime Agencije pruža pomoć u vezi sa svim pitanjima koja se odnose na uvjete raspoređivanja u timove;

(b) prati pravilnost provedbe operativnog plana, među ostalim s obzirom na zaštitu temeljnih prava u suradnji s promatračima za temeljna prava, i o tome izvješćuje izvršnog direktora;

(c) djeluje u ime Agencije u pogledu svih aspekata raspoređivanja timova i izvješćuje Agenciju o svim tim aspektima; i

(d) potiče suradnju i koordinaciju između Republike Srbije i država članica sudionica.

3. U okviru operativnih aktivnosti izvršni direktor može ovlastiti koordinatora za pružanje pomoći u rješavanju svih nesuglasica povezanih s provedbom operativnog plana i raspoređivanjem timova.

4. Republika Srbija članovima tima izdaje samo upute koje su u skladu s operativnim planom. Ako koordinator smatra da upute izdane članovima timova nisu u skladu s operativnim planom ili primjenjivim pravnim obvezama, odmah o tome obavješćuje službenike Republike Srbije koji obavljaju koordinacijsku ulogu i izvršnog direktora. Izvršni direktor može poduzeti odgovarajuće mjere, uključujući suspenziju ili prekid operativne aktivnosti, u skladu s člankom 18.

Članak 8.

Temeljna prava

1. Pri izvršavanju svojih obveza na temelju ovog Sporazuma stranke se obvezuju djelovati u skladu sa svim primjenjivim pravnim instrumentima u području ljudskih prava, uključujući Konvenciju Vijeća Europe za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda iz 1950., Konvenciju Ujedinjenih naroda o statusu izbjeglica iz 1951. i njezin Protokol iz 1967., Međunarodnu konvenciju Ujedinjenih naroda o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije iz 1965., Međunarodni pakt Ujedinjenih naroda o građanskim i političkim pravima iz 1966., Konvenciju Ujedinjenih naroda o ukidanju svih oblika diskriminacije žena iz 1979., Konvenciju Ujedinjenih naroda protiv mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja iz 1984., Konvenciju Ujedinjenih naroda o pravima djeteta iz 1989., Konvenciju Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom iz 2006., Međunarodni pakt o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima iz 1966. te Međunarodnu konvenciju o zaštiti svih osoba od prisilnog nestanka iz 2006.

2. Pri obavljanju svojih zadaća i izvršavanju svojih ovlasti članovi tima dužni su u potpunosti poštovati temeljna prava, uključujući pristup postupcima azila i ljudsko dostojanstvo, te posebnu pozornost posvećivati ranjivim osobama. Sve mjere koje poduzmu pri obavljanju svojih zadaća i izvršavanju svojih ovlasti moraju biti proporcionalne ciljevima koji se tim mjerama nastoje ostvariti. Pri obavljanju svojih zadaća i izvršavanju svojih ovlasti ne smiju diskriminirati osobe ni po jednoj osnovi, kao što su spol, rasa, boja kože, etničko ili socijalno podrijetlo, genetske osobine, jezik, religija ili uvjerenje, političko ili bilo kakvo drugo mišljenje, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje, invaliditet, dob ili spolna orijentacija, u skladu s člankom 21. Povelje Europske unije o temeljnim pravima.

Pri obavljanju svojih zadaća ili izvršavanju svojih ovlasti članovi tima mogu poduzeti mjere kojima se zadire u temeljna prava i slobode samo ako je to nužno i proporcionalno ciljevima koji se tim mjerama nastoje ostvariti i navedene mjere moraju poštovati bit tih temeljnih prava i sloboda u skladu s primjenjivim međunarodnim pravom, pravom Europske unije i nacionalnim pravom.

Ova odredba primjenjuje se *mutatis mutandis* na sve osoblje nacionalnih tijela Republike Srbije koje sudjeluje u operativnoj aktivnosti.

3. Službenik za temeljna prava Agencije prati usklađenost svake operativne aktivnosti s primjenjivim standardima temeljnih prava. Službenik za temeljna prava ili njegov zamjenik može obavljati terenske posjete trećoj zemlji; osim toga, izdaje mišljenja o operativnim planovima i obavješćuje izvršnog direktora o mogućim kršenjima temeljnih prava povezanima s operativnom aktivnosti. Republika Srbija na zahtjev pruža potporu aktivnostima praćenja koje provodi službenik za temeljna prava.
4. Agencija i Republika Srbija slažu da će savjetodavnom forumu pružiti pravodoban i djelotvoran pristup svim informacijama koje se odnose na poštovanje temeljnih prava u vezi sa svakom operativnom aktivnošću provedenom na temelju ovog Sporazuma, među ostalim putem terenskih posjeta operativnom području.
5. I Agencija i Republika Srbija raspolažu mehanizmom za podnošenje pritužbi radi rješavanja navoda o kršenjima temeljnih prava koje je za vrijeme operativne aktivnosti provedene na temelju ovog Sporazuma počinilo njihovo osoblje u izvršavanju svojih službenih dužnosti.

Članak 9.

Promatrači za temeljna prava

1. Službenik za temeljna prava Agencije dodjeljuje barem jednog promatrača za temeljna prava za svaku operativnu aktivnost kako bi, među ostalim, pomagao koordinatoru i savjetovao ga.
2. Promatrač za temeljna prava prati poštovanje temeljnih prava i pruža savjete i pomoć u pogledu temeljnih prava pri pripremi, provedbi i evaluaciji relevantne operativne aktivnosti. To osobito uključuje:

   (a) praćenje pripreme operativnih planova i izvješćivanje službenika za temeljna prava kako bi on obavio svoje zadaće predviđene u Uredbi (EU) 2019/1896;

   (b) obavljanje posjeta mjestima, među ostalim na dugoročnoj osnovi, na kojima se provode operativne aktivnosti;

   (c) suradnju i povezivanje s koordinatorom te pružanje savjeta i pomoći koordinatoru;

(d) obavješćivanje koordinatora i izvješćivanje službenika za temeljna prava o svim pitanjima koja se odnose na moguća kršenja temeljnih prava povezana s operativnom aktivnosti; i

(e) doprinos evaluaciji operativne aktivnosti iz članka 4. stavka 2. točke (i).

3. Promatrači za temeljna prava imaju pristup svim područjima na kojima se provodi operativna aktivnost i svim dokumentima relevantnima za provedbu te aktivnosti.

4. Dok se nalaze na operativnom području promatrači za temeljna prava moraju nositi oznake koje jasno omogućuju njihovu identifikaciju kao promatrača za temeljna prava.

Članak 10.

Članovi tima

1. Članovi tima ovlašteni su obavljati zadaće opisane u operativnom planu.

2. Članovi tima dužni su poštovati zakone i propise Republike Srbije te primjenjivo pravo Unije i međunarodno pravo, posebno pri obavljanju svojih zadaća i izvršavanju ovlasti.

3. Članovi tima mogu obavljati zadaće i izvršavati ovlasti na državnom području Republike Srbije samo na temelju uputa i u prisutnosti tijela za upravljanje granicama Republike Srbije. Republika Srbija može ovlastiti članove tima za obavljanje određenih zadaća i izvršavanje određenih ovlasti na svojem državnom području u odsutnosti svojih tijela za upravljanje granicama, podložno suglasnosti Agencije ili matične države članice, ovisno o slučaju.

4. Članovi tima koji su statutarno osoblje pri obavljanju svojih zadaća i izvršavanju svojih ovlasti moraju nositi odoru stalnih snaga europske granične i obalne straže, osim ako je u operativnom planu navedeno drukčije.

   Članovi tima koji nisu statutarno osoblje pri obavljanju svojih zadaća i izvršavanju svojih ovlasti moraju nositi nacionalnu odoru, osim ako je u operativnom planu navedeno drukčije.

   Dok su na dužnosti, članovi tima također moraju na odorama nositi vidljivu oznaku za osobnu identifikaciju i plavu vrpcu na rukavu s oznakama Europske unije i Agencije.

5. Republika Srbija ovlašćuje relevantne članove tima za obavljanje zadaća za vrijeme operativne aktivnosti koje iziskuju primjenu sile, uključujući nošenje i upotrebu službenog oružja, streljiva i druge opreme, u skladu s relevantnim odredbama operativnog plana.

- Članovi tima koji su statutarno osoblje mogu nositi i upotrebljavati službeno oružje, streljivo i druga sredstva prisile podložno suglasnosti Agencije.
- Članovi tima koji nisu statutarno osoblje mogu nositi i upotrebljavati službeno oružje, streljivo i druga sredstva prisile podložno suglasnosti relevantne matične države članice.

6. Upotreba sile, uključujući nošenje i upotrebu službenog oružja, streljiva i opreme izvršava se u skladu s nacionalnim pravom Republike Srbije i u prisutnosti službenika graničnog nadzora Republike Srbije. Republika Srbija može ovlastiti članove tima za upotrebu sile u odsutnosti relevantnih tijela za upravljanje granicama Republike Srbije, uzimajući u obzir da:
   - za članove tima koji su statutarno osoblje takvo odobrenje za upotrebu sile u odsutnosti tijela za upravljanje granicama Republike Srbije podliježe suglasnosti Agencije,
   - za članove tima koji nisu statutarno osoblje takvo odobrenje za upotrebu sile u odsutnosti tijela za upravljanje granicama Republike Srbije podliježe suglasnosti relevantne matične države članice.

   Svaka upotreba sile članova tima mora biti nužna i proporcionalna i u potpunosti u skladu s primjenjivim pravom Unije, međunarodnim i nacionalnim pravom, uključujući osobito zahtjeve utvrđene u Prilogu V. Uredbi (EU) 2019/1896.
7. Agencija prije raspoređivanja članova tima obavještava Republiku Srbiju o službenom oružju, streljivu i drugoj opremi koju članovi tima mogu nositi na temelju stavka 5. ovog članka. Republika Srbija može zabraniti nošenje određenog službenog oružja, streljiva i druge opreme ako se na temelju njezina prava jednaka zabrana primjenjuje na njezina tijela za upravljanje granicama. Republika Srbija prije raspoređivanja članova tima obavješćuje Agenciju o dopuštenom službenom oružju, streljivu i opremi te o uvjetima njihove upotrebe. Agencija te informacije stavlja na raspolaganje državama članicama.

   Republika Srbija na zahtjev Agencije poduzima potrebne mjere za izdavanje svih potrebnih dozvola za oružje i olakšava uvoz, izvoz, prijevoz i skladištenje oružja, streljiva i druge opreme koji su na raspolaganju članovima tima.
8. Službeno oružje, streljivo i oprema mogu se upotrijebiti u skladu s nacionalnim pravom Republike Srbije, poštujući relevantna načela međunarodnog prava i prava Unije, u slučaju zakonite samoobrane i zakonite obrane članova timova ili drugih osoba.
9. Nadležno tijelo Republike Srbije može, na zahtjev, dopustiti da se podaci iz njezinih nacionalnih baza podataka podijele s članovima tima ako je to potrebno za ispunjavanje operativnih ciljeva u skladu s operativnim planom. Članovi tima imaju

uvid samo u one podatke koji su potrebni za obavljanje njihovih zadaća i izvršavanje njihovih ovlasti.

10. Za provedbu operativnih aktivnosti Republika Srbija raspoređuje službenike Uprave granične policije Republike Srbije koji mogu i žele komunicirati na engleskom jeziku da obavljaju koordinacijsku ulogu u ime Republike Srbije.

Članak 11.

Povlastice i imuniteti vlasništva, sredstava, imovine i operacija Agencije

1. Svi prostori i zgrade Agencije u Republici Srbiji nepovredivi su. Izuzeti su od pretrage, rekvizicije, konfiskacije i izvlaštenja.

2. Vlasništvo i imovina Agencije, uključujući prijevozna sredstva, sredstva komunikacije, arhivu, svu prepisku, dokumente, osobne isprave i financijsku imovinu, nepovredivi su.

3. Imovina Agencije uključuje imovinu u vlasništvu, suvlasništvu, čarteru ili najmu države članice i ponuđenu Agenciji. Po ukrcaju predstavnika nadležnih nacionalnih tijela ona se tretira kao imovina u državnoj službi i odobrava u tu svrhu.

4. U odnosu na Agenciju ne smiju se poduzeti nikakve mjere izvršenja. Vlasništvo i imovina Agencije ne smiju podlijegati nikakvoj administrativnoj ni pravnoj mjeri prisile. Vlasništvo Agencije ne smije se zaplijeniti radi izvršenja presude, odluke ili naloga.

5. Republika Srbija dopušta ulazak i udaljavanje predmeta i opreme koje je Agencija rasporedila u Republiku Srbiju u operativne svrhe.

6. Na zahtjev relevantnih pravosudnih tijela Republike Srbije izvršni direktor može u slučaju ozbiljne sumnje na kaznena djela relevantnim nacionalnim tijelima Republike Srbije dati suglasnost za ulazak u prostorije i zgrade i/ili pristup imovini Agencije. U slučaju požara ili druge katastrofe zbog koje su potrebne hitne mjere zaštite može se pretpostaviti suglasnost izvršnog direktora.

7. Agencija je oslobođena svih naknada (uključujući carine) i poreza te svih zabrana i ograničenja uvoza i izvoza predmeta namijenjenih njezinoj službenoj uporabi.

Članak 12.

Povlastice i imuniteti članova tima

1. Cilj je sljedećih povlastica i imuniteta koji su dodijeljeni članovima tima osigurati obavljanje njihovih službenih dužnosti tijekom djelovanja provedenih u skladu s operativnim planom na državnom području Republike Srbije.
2. Članovi tima ne mogu biti podvrgnuti nikakvom obliku istrage ili sudskog postupka u Republici Srbiji ili koje provode tijela Republike Srbije, osim u okolnostima iz stavka 3.
3. Članovi tima uživaju imunitet od kaznene, građanske i upravne sudbenosti Republike Srbije u odnosu na sva djela koja počine pri obavljanju svojih službenih dužnosti.

   Ako tijela Republike Srbije namjeravaju pokrenuti kazneni, građanski ili upravni postupak protiv člana tima pred bilo kojim sudom Republike Srbije, nadležna tijela Republike Srbije o tome odmah obavješćuju izvršnog direktora. Postupak obavješćivanja mora biti u skladu s primjenjivom odlukom Agencije o tome, koja se utvrđuje u operativnom planu.

   Nakon primitka takve obavijesti izvršni direktor bez nepotrebne odgode obavješćuje relevantna tijela Republike Srbije o tome je li član tima predmetnu radnju počinio pri obavljanju svojih službenih dužnosti. Ako je za radnju navedeno da je počinjena pri obavljanju službenih dužnosti, postupak se ne pokreće. Ako je za radnju navedeno da nije počinjena pri obavljanju službenih dužnosti, postupak se može pokrenuti. Kvalifikacija radnje o kojoj obavijesti izvršni direktor obvezujuća je za Republiku Srbiju, koja je ne može osporavati.
4. Do te kvalifikacije Agencija se suzdržava od poduzimanja bilo kakvih mjera kojima bi se ugrozio mogući naknadni kazneni progon člana tima koji bi izvršila nadležna tijela Republike Srbije, uključujući olakšavanje povratka dotičnog člana tima iz Republike Srbije u njegovu matičnu državu članicu.
5. Prostori, uključujući stambene prostore, prijevozna sredstva, sredstva komunikacije i vlasništvo, uključujući svu prepisku, dokumente, osobne isprave i imovinu članova tima, nepovredivi su, osim u slučaju mjera izvršenja kako su dopuštene u skladu sa stavkom 8.
6. Republika Srbija odgovorna je za svu štetu koju članovi tima prouzroče trećim stranama pri obavljanju svojih službenih funkcija.

   Ako je takva šteta prouzročena krajnjom nepažnjom ili namjernim protupravnim postupanjem ili nije prouzročena pri obavljanju službenih dužnosti člana tima koji je član statutarnog osoblja, Republika Srbija može zatražiti, preko izvršnog direktora, da štetu nadoknadi Agencija.

Ako je takva šteta izazvana krajnjom nepažnjom ili namjernim protupravnim postupanjem ili nije izazvana pri obavljanju službenih dužnosti člana tima koji nije član statutarnog osoblja Agencije, Republika Srbija može zatražiti, preko izvršnog direktora Agencije, da štetu nadoknadi predmetna matična država članica.

Ni jedna stranka ni država članica sudionica ni Agencija nisu odgovorne za štetu prouzročenu u Republici Srbiji zbog slučaja više sile koji je izvan njezine kontrole.

7. Članovi tima nisu dužni svjedočiti u sudskim postupcima u Republici Srbiji.

8. U odnosu na članove tima ne smiju se poduzimati nikakve mjere izvršenja, osim ako su protiv njih pokrenuti kazneni, građanski ili upravni postupci koji nisu povezani sa službenim funkcijama. Imovina članova tima za koju izvršni direktor Agencije potvrdi da je potrebna za obavljanje njihovih službenih dužnosti ne može se zaplijeniti radi izvršenja presude, odluke ili naloga. Članovi tima u kaznenim, građanskim ili upravnim postupcima ne podliježu nikakvim ograničenjima u pogledu njihove osobne slobode ni ikakvim drugim mjerama prisile.

9. Kad je riječ o uslugama pruženima Agenciji, članovi tima izuzeti su od odredaba o socijalnom osiguranju koje su na snazi u Republici Srbiji.

10. Plaća i prihodi koje članovima tima isplaćuju Agencija i/ili matične države članice, kao i svi prihodi koje članovi tima primaju izvan Republike Srbije, ne oporezuju se ni u kojem obliku u Republici Srbiji.

11. Republika Srbija dopušta unos predmeta za osobnu upotrebu članova tima i odobrava izuzeće od svih naknada (uključujući carine), poreza i povezanih naknada, osim naknada za skladištenje, prijevoz i slične usluge u vezi s takvim predmetima. Republika Srbija dopušta i izvoz takvih predmeta.

12. Osobna prtljaga članova tima izuzeta je od pregleda sve dok ne postoje ozbiljni razlozi za pretpostavku da sadržava predmete koji nisu namijenjeni njihovoj osobnoj upotrebi ili predmete čiji je uvoz ili izvoz zabranjen zakonom ili predmete koji podliježu propisima Republike Srbije o karanteni. Pregled takve osobne prtljage obavlja se isključivo u prisutnosti dotičnih članova tima ili ovlaštenog predstavnika Agencije.

13. Agencija i Republika Srbija imenuju kontaktne točke koje su dostupne u svakom trenutku i koje su odgovorne za razmjenu informacija i trenutačna djelovanja koja treba poduzeti ako djelo koje počini član tima može predstavljati povredu kaznenog prava, kao i za razmjenu informacija i operativne aktivnosti u vezi sa svim parničnim i administrativnim postupcima protiv člana tima.

Dok nadležna tijela matične države članice ne poduzmu mjere, Agencija i Republika Srbija pomažu jedna drugoj u provedbi svih potrebnih istraga svakog navodnog kaznenog djela u pogledu kojeg Agencija ili Republika Srbija ili obje imaju interes, u identifikaciji svjedoka i u prikupljanju i iznošenju dokaza, uključujući zahtjev za

dobivanje i, prema potrebi, predaju predmeta povezanih s navodnim kaznenim djelom. Predaja takvih predmeta može podlijegati njihovu vraćanju pod uvjetima koje utvrdi nadležno tijelo koje ih dostavi.

Članak 13.

Ozlijeđeni ili preminuli članovi tima

1. Ne dovodeći u pitanje članak 12., izvršni direktor ima pravo preuzeti odgovornost za repatrijaciju ozlijeđenih ili preminulih članova tima i njihove osobne imovine te u tu svrhu poduzeti odgovarajuće mjere.
2. Obdukcija se obavlja na preminulom članu tima samo uz izričitu privolu predmetne matične države članice i u prisutnosti predstavnika Agencije ili predmetne matične države članice.
3. Republika Srbija i Agencija surađuju u najvećoj mogućoj mjeri kako bi osigurale brzu repatrijaciju ozlijeđenih ili preminulih članova tima.

Članak 14.

Akreditacijska isprava

1. Agencija u suradnji s Republikom Srbijom svakom članu tima izdaje ispravu na srpskom jeziku i engleskom jeziku radi identifikacije pred nacionalnim tijelima Republike Srbije te kao dokaz da nositelj ima pravo obavljati zadaće i izvršavati ovlasti iz članka 10. ovog Sporazuma i operativnog plana („akreditacijska isprava”).
2. Akreditacijska isprava uključuje sljedeće informacije o članu osoblja: ime i državljanstvo, čin ili naziv radnog mjesta; noviju digitalnu fotografiju i zadaće koje je ovlašten obavljati za vrijeme raspoređivanja.
3. Za potrebe identifikacije pred nacionalnim tijelima Republike Srbije članovi tima dužni su u svakom trenutku imati kod sebe akreditacijsku ispravu.
4. Republika Srbija priznaje da se akreditacijskom ispravom, zajedno s valjanom putnom ispravom, članu tima omogućuje ulazak u Republiku Srbiju i boravak u njoj bez potrebe za vizom, prethodnim odobrenjem ili bilo kojom drugom ispravom do dana njezina isteka.
5. Akreditacijska isprava vraća se Agenciji po završetku raspoređivanja. O tome se obavješćuje nadležna tijela Republike Srbije.

Članak 15.

Primjena na osoblje Agencije koje nije raspoređeno kao članovi tima

Članci 12., 13. i 14. primjenjuju se *mutatis mutandis* na sve osoblje Agencije raspoređeno u Republiku Srbiju koje nije raspoređeno kao članovi tima, uključujući promatrače za temeljna prava i statutarno osoblje raspoređeno u područne urede.

Članak 16.

Zaštita osobnih podataka

1. Osobni podaci smiju se priopćivati samo ako je to nadležnim tijelima Republike Srbije ili Agenciji nužno za provedbu ovog Sporazuma. Obrada osobnih podataka koju provodi tijelo u određenom slučaju, uključujući prijenos tih osobnih podataka drugoj stranci, podliježe pravilima o zaštiti osobnih podataka koja se primjenjuju na to tijelo. Stranke osiguravaju sljedeće minimalne zaštitne mjere kao preduvjet za svaki prijenos podataka:

   (a) osobni podaci moraju se obrađivati zakonito, pošteno i transparentno s obzirom na ispitanika;

   (b) osobni podaci moraju se prikupljati za utvrđene, izričite i zakonite svrhe provedbe ovog Sporazuma, a ni tijelo koje ih je poslalo ni tijelo koje ih je primilo ne smiju ih dodatno obrađivati na način koji nije u skladu s tom svrhom;

   (c) osobni podaci moraju biti primjereni, relevantni i ograničeni na ono što je nužno u odnosu na svrhe radi kojih se prikupljaju ili u koje se dalje obrađuju; osobito, osobni podaci koji se priopćavaju u skladu s pravom koje se primjenjuje na tijelo koje ih je poslalo mogu se odnositi samo na jednu ili više sljedećih stavki:

      – ime,
      – prezime,
      – datum rođenja,
      – državljanstvo,
      – čin,
      – stranicu putne isprave s osobnim podacima,
      – akreditacijsku ispravu,
      – sliku iz osobne iskaznice/putovnice/akreditacijske isprave,
      – e-adresu,
      – broj mobilnog telefona,
      – podatke o oružju,
      – trajanje raspoređivanja,
      – lokaciju raspoređivanja,
      – identifikacijske brojeve zrakoplova ili plovila,
      – datum dolaska,
      – odredišnu zračnu luku/granični prijelaz,
      – broj dolaznog leta,
      – datum odlaska,
      – odlaznu zračnu luku/granični prijelaz,
      – broj odlaznog leta,
      – matičnu državu članicu/treću zemlju,
      – tijelo zaduženo za raspoređivanje,
      – zadaće/operativni profil,

– prijevozna sredstva,
– rutu

članova tima, osoblja Agencije, relevantnih promatrača ili članova programa razmjene osoblja;

(d) osobni podaci moraju biti točni i, prema potrebi, ažurirani;

(e) osobni podaci moraju se čuvati u obliku koji omogućuje identifikaciju ispitanikâ samo onoliko dugo koliko je potrebno u svrhe radi kojih su osobni podaci prikupljeni ili radi kojih se dalje obrađuju;

(f) osobni podaci moraju se obrađivati na način kojim se jamči odgovarajuća sigurnost osobnih podataka, uzimajući u obzir posebne rizike obrade, uključujući zaštitu od neovlaštene ili nezakonite obrade i od slučajnog gubitka, uništenja ili oštećenja, primjenom odgovarajućih tehničkih ili organizacijskih mjera („povreda podataka”); tijelo koje je primilo podatke poduzima odgovarajuće mjere u slučaju povrede podataka i obavješćuje tijelo koje je poslalo podatke o takvoj povredi bez nepotrebne odgode i unutar 72 sata;

(g) i tijelo koje je poslalo podatke i tijelo koje ih je primilo dužni su poduzeti sve potrebne mjere da bez odgode osiguraju ispravljanje ili brisanje, ovisno o slučaju, osobnih podataka ako obrada podataka nije u skladu s ovim člankom, a posebno ako ti podaci nisu primjereni, relevantni ili točni ili ako su preopsežni u odnosu na svrhu obrade; to uključuje obavješćivanje druge stranke o svakom ispravljanju ili brisanju;

(h) tijelo koje je primilo podatke dužno je na zahtjev obavijestiti tijelo koje ih je poslalo o načinu upotrebe dostavljenih podataka;

(i) osobni podaci smiju se prenositi isključivo sljedećim nadležnim tijelima:

– Agenciji i

– Ministarstvu unutarnjih poslova Republike Srbije.

Za daljnji prijenos podataka drugim tijelima potrebno je prethodno odobrenje tijela koje je podatke poslalo;

(j) tijela koja šalju podatke i tijela koja primaju podatke dužna su voditi pisanu evidenciju o slanju i primanju osobnih podataka;

(k) uspostavlja se neovisan nadzor kako bi se pratila usklađenost sa zaštitom podataka, među ostalim kako bi se izvršila inspekcija takve evidencije; ispitanici imaju pravo podnijeti pritužbe nadzornom tijelu i primiti odgovor bez nepotrebne odgode;

(l) ispitanici imaju pravo primiti informacije o obradi njihovih osobnih podataka, pristupiti takvim podacima i ispraviti ili izbrisati netočne ili nezakonito obrađene podatke, podložno nužnim i proporcionalnim ograničenjima zbog važnih razloga od javnog interesa; i

(m) ispitanici imaju pravo na učinkovitu upravnu i sudsku zaštitu u slučaju kršenja navedenih zaštitnih mjera.

2. Svaka stranka provodi periodična preispitivanja svojih politika i postupaka kojima se provodi ovaj članak. Na zahtjev druge stranke stranka koja je primila zahtjev preispituje svoje politike i postupke obrade osobnih podataka kako bi utvrdila i potvrdila da se zaštitne mjere iz ovog članka učinkovito primjenjuju. Rezultati preispitivanja priopćavaju se u razumnom roku stranci koja je zatražila preispitivanje.

3. Mjere za zaštitu podataka na temelju ovog Sporazuma podliježu nadzoru koji provode Europski nadzornik za zaštitu podataka i povjerenik Republike Srbije za informacije od javnog interesa i zaštitu osobnih podataka.

4. Stranke će surađivati s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka kao nadzornim tijelom Agencije.

5. Po završetku svake operativne aktivnosti Agencija i Republika Srbija sastavljaju zajedničko izvješće o primjeni ovog članka. To se izvješće šalje službeniku Agencije nadležnom za temeljna prava i službeniku Agencije nadležnom za zaštitu podataka te povjerenstvu za informacije od javnog interesa i zaštitu osobnih podataka i pučkom pravobranitelju Republike Srbije.

6. Agencija i Republika Srbija utvrđuju detaljna pravila o priopćavanju i obradi osobnih podataka za potrebe operativnih aktivnosti na temelju ovog Sporazuma u posebnim odredbama relevantnih operativnih planova. Te odredbe moraju biti u skladu s odgovarajućim zahtjevima iz prava Unije i prava Republike Srbije. U njima se moraju opisati, među ostalim, predviđena svrha priopćavanja, voditelj(i) obrade i sve uloge i odgovornosti, kategorije priopćenih podataka, razdoblja čuvanja podataka i sve minimalne zaštitne mjere. U svrhu transparentnosti i predvidljivosti te se odredbe moraju objaviti u skladu s relevantnim smjernicama Europskog odbora za zaštitu podataka.

Članak 17.

Razmjena klasificiranih i osjetljivih neklasificiranih podataka

1. Svaka razmjena, dijeljenje ili širenje klasificiranih podataka u okviru ovog Sporazuma moraju biti obuhvaćeni zasebnim administrativnim sporazumom sklopljenim između Agencije i relevantnih tijela Republike Srbije koji podliježe prethodnom odobrenju Europske komisije.

2. Za svaku razmjenu osjetljivih neklasificiranih podataka u okviru ovog Sporazuma vrijedi sljedeće:

   (a) njome upravlja Agencija u skladu s člankom 9. stavkom 5. Odluke Komisije (EU, Euratom) 2015/443[3];

   (b) stranka koja je primila podatke osigurava njihovu zaštitu na razini koja je u skladu s razinom zaštite koju omogućuju mjere koje je stranka koja je poslala podatke primijenila na te podatke u smislu povjerljivosti, cjelovitosti i dostupnosti; i

   (c) provodi se putem sustava za razmjenu informacija koji ispunjava kriterije dostupnosti, povjerljivosti i cjelovitosti za osjetljive neklasificirane podatke, kao što je komunikacijska mreža iz članka 14. Uredbe (EU) 2019/1896.

3. Stranke se pridržavaju prava intelektualnog vlasništva povezanih sa svim podacima koji se obrade u okviru ovog Sporazuma.

Članak 18.

Odluka o suspenziji operativne aktivnosti, o okončanju operativne aktivnosti i/ili o opozivu financiranja operativne aktivnosti

1. Ako uvjeti za provedbu operativne aktivnosti više nisu ispunjeni, izvršni direktor okončava tu operativnu aktivnost nakon što je o tome u pisanom obliku obavijestio Republiku Srbiju.

2. Ako Republika Srbija ne poštuje ovaj Sporazum ili operativni plan, izvršni direktor može opozvati financiranje relevantne operativne aktivnosti i/ili je suspendirati ili okončati nakon što je o tome u pisanom obliku obavijestio Republiku Srbiju.

3. Ako nije moguće zajamčiti sigurnost nekog sudionika u operativnoj aktivnosti raspoređenog u Republiku Srbiju, izvršni direktor može suspendirati ili okončati relevantnu operativnu aktivnost ili neke njezine aspekte.

4. Ako izvršni direktor smatra da je došlo ili da će vjerojatno doći do kršenja temeljnih prava ili obveza međunarodne zaštite koja su po svojoj naravi ozbiljna ili za koja je vjerojatno da će se nastaviti u vezi s operativnom aktivnosti provedenom na temelju ovog Sporazuma, on opoziva financiranje relevantne operativne aktivnosti i/ili je suspendira ili okončava nakon što je o tome obavijestio Republiku Srbiju.

5. Republika Srbija može zatražiti od izvršnog direktora da suspendira ili okonča operativnu aktivnost ako član tima ne poštuje ovaj Sporazum ili operativni plan. Takav zahtjev sastavlja se u pisanom obliku i obrazlaže.

[3] Odluka Komisije (EU, Euratom) 2015/443 od 13. ožujka 2015. o sigurnosti u Komisiji (SL L 72, 17.3.2015., str. 41.).

6. Suspenzija, okončanje ili opoziv financiranja na temelju ovog članka proizvode učinke od datuma obavješćivanja Republike Srbije. Suspenzija, okončanje ili opoziv financiranja ne utječu na prava ili obveze koji su proizašli iz primjene ovog Sporazuma ili operativnog plana prije takve suspenzije, okončanja ili opoziva financiranja.

Članak 19.

Borba protiv prijevara

1. Republika Srbija bez odgode obavješćuje Agenciju, Ured europskog javnog tužitelja i/ili Europski ured za borbu protiv prijevara ako postane svjesna vjerodostojnih navoda o prijevarama, korupciji ili drugim nezakonitim aktivnostima koje mogu utjecati na interese Europske unije.
2. Ako se takvi navodi odnose na sredstva Europske unije isplaćena u vezi s ovim Sporazumom, Republika Srbija dužna je pružiti svu potrebnu pomoć Europskom uredu za borbu protiv prijevara i/ili Uredu europskog javnog tužitelja u vezi s istražnim aktivnostima na svojem državnom području, uključujući omogućivanje informativnih razgovora, provjera i inspekcija na terenu (uključujući pristup informacijskim sustavima i bazama podataka u Republici Srbiji) i omogućivanje pristupa svim relevantnim informacijama u vezi s tehničkim i financijskim upravljanjem pitanjima koja Europska unija djelomično ili u potpunosti financira.

Članak 20.

Provedba ovog Sporazuma

1. Za Republiku Srbiju ovaj Sporazum provodi Ministarstvo unutarnjih poslova.
2. Za Europsku uniju ovaj Sporazum provodi Agencija.

Članak 21.

Rješavanje sporova

1. Sve sporove do kojih dođe u vezi s primjenom ovog Sporazuma zajedno ispituju predstavnici Agencije i nadležnih tijela Republike Srbije.
2. Ako se prethodno ne postigne dogovor, sporovi povezani s tumačenjem ili primjenom ovog Sporazuma rješavaju se isključivo pregovorima između stranaka.

Članak 22.

Stupanje na snagu, izmjene, trajanje, suspenzija i raskid Sporazuma

1. Ovaj Sporazum podliježe ratifikaciji, prihvaćanju ili odobrenju stranaka u skladu s njihovim unutarnjim pravnim postupcima. Stranke obavješćuju jedna drugu o završetku postupaka potrebnih u tu svrhu.

2. Ovaj Sporazum stupa na snagu prvog dana drugog mjeseca nakon datuma na koji stranke jedna drugu obavijeste o završetku unutarnjih pravnih postupaka u skladu sa stavkom 1.

3. Sporazum o statusu između Republike Srbije i Europske unije o djelovanjima koja provodi Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu u Republici Srbiji, potpisan u Beogradu 18. studenog 2019. i Skopju 19. studenog 2019., stavlja se izvan snage i zamjenjuje ovim Sporazumom.

4. Ovaj Sporazum može se izmijeniti isključivo pisanim putem zajedničkim dogovorom stranaka.

5. Ovaj se Sporazum sklapa na neograničeno razdoblje. Ovaj se Sporazum može suspendirati ili otkazati pisanim dogovorom stranaka ili ga može jednostrano suspendirati ili otkazati bilo koja od stranaka.

   U slučaju jednostrane suspenzije ili otkazivanja stranka koja želi suspendirati ili otkazati sporazum o tome u pisanom obliku obavješćuje drugu stranu. Jednostrano otkazivanje ili suspenzija ovog Sporazuma počinju proizvoditi učinke prvog dana drugog mjeseca nakon mjeseca u kojem je obavijest priopćena.

6. Obavijesti priopćene u skladu s ovim člankom šalju se za Europsku uniju glavnom tajniku Vijeća Europske unije, a za Republiku Srbiju Ministarstvu vanjskih poslova Republike Srbije.

Sastavljeno u po dva primjerka na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, hrvatskom, irskom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom, talijanskom i srpskom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan.

U POTVRDU TOGA niže potpisani opunomoćenici, propisno ovlašteni u tu svrhu, potpisali su ovaj Sporazum.

Sastavljeno u *XX*, datum, *DD/MM/GGGG*